

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Flókiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E. Berta** dohánytözsdejében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.**

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

A vidéki kiskereskedelem bajai.

A vidéki kiskereskedelmet senki sem kíséri figyelemmel. A kereskedelmi egyesületek a kereskedelem országos bajaival vannak állandóan elfoglalva s így nem is veszik észre, hogy a vidéki kiskereskedelemben olyan beteges viszonyok vannak már, amelyek gyógyítása a legnagyobb és legégetőbb szükség.

A beteges viszonyoknak — mint egyáltalában minden — bajnak okozója a nem képzett kereskedő osztály, akik mindenféle kereskedelmi tudás nélkül olyan állapotokat teremtenek, amelyekkel megbirkózni a képzett és tőkével bíró kereskedő csak nagy nehézséggel bír. Ezek a tanulatlan kereskedők nyitnak szerteszéjjel üzleteket, a hitelbe vásárolt árut féláron árúsítják, mesébe illő könyelműséggel hiteleznek s ennek következménye azután a — csőd. Ők azonban semmi esetre sem veszítenek semmit. Csúpan a nevüket. Na, és ilyen csekélységre ki viselne gondot?! És ezzel a meggondolatlan kereskedéssel félrevezetik a tudatlan népet, rászoktatják olyan elvekre, amelyeket becsületes, szolid kereskedő nem tarthat be s ennek továbbá az a következménye, hogy nincs e földön olyan ország, ahol a nép annyira semmibe se veszi — vagy hogy is mondjam — lebecsmérelje az árut, mint nálunk Magyarországon. Neki semmi sem elég finom és semmi sem elég olcsó. Pedig ha a nép tudná, milyen nehéz egy ilyen »selejtes« árut előállítani.

A konkurrencia legáldatlanabb tulhajtását éppen a mi szűkebb hazánkban, Bácsmegyében találjuk nagy mértékben. Ugyan nem is csoda, mert azt hiszem nincsen Magyarországnak még két oly vár-

megyéje, hol az utolsó évvelben annyi üzlet, kereskedelmi vállalat létesült volna, mint itt.

Ha a városokat mellőzzük és csak a vidéki piacokat nézzük, olyan nevetséges üzleti fogásokat látunk, hogy azokra csak a műveltség alacsony fokán álló nép kapható. Sajnos, de úgy van. Az itt lakó népnek azt a tulajdonságát, hogy boldognak érzi magát, ha ajándékot kap, az üzletemberek olyannyira kihasználják, hogy azzal már saját maguknak ártanak. Például tanuja voltam annak, hogy egy rőfőskereskedő egy 40 koronás bevásárláshoz 1 tucat törülközőt ajándékozott, amely körülbelül 10 korona értéket képviselt. És mindez miért volt? Csúpan azért, mert az illető vevő elhitette azzal a kereskedővel, hogy a másik boltban ilyen vásárláshoz egy asztalteríték garnitúrát adnak. Később aztán rájött arra a »szolid elvekké« dolgozó kereskedő is, hogy ilyen ügyletekkel nem sokára elveszti jó hírét. Ilyen és hasonló esetek mutatják, hogy a nép becsapja, vagyis inkább ugratja a kereskedőket, akikről tudja, hogy úgy táncol, ahogy ők (t. i. a nép) fütyülnek. És a kereskedő kezés bárányként odaadja még a bőrért is — ha a másik kereskedő is odaadja.

Már igen sok helyütt összejöttek a kereskedők és elhatározták, hogy kimásznak a sötétségből. Egységes akarattal eltörölték az ajándékozást, mint a népre és a kereskedőkre nézve káros üzleti trükköt és lám, ott még mindig élnek üzletemberek! Mert hiszen a kereskedő végtére mégsem annyira könnyelmű, hogy a közönség kihasználja, hanem védekezik a saját érdekében. Mint-hogy pedig a többi kereskedők nem hajlandók — mondjuk — az egyezésre, kénytelen a nem tisztességes kiszolgáláshoz fordulni, még pedig vagy drágábban szá-

mitja az árukat, vagy belecsempészi a differenciát a számlába stb.

Más vidéken, talán a Bácskában is — mert hisz nem jártam én minden bácsme gyei községben — feliratok hirdetik az üzletekben, hogy ajándékot nem adnak. Nálunk azonban ez nincsen így. Ezen segíteni kellene! És most megint csak vissza kell térnünk a »Bácsme gyé« egy előbbi számában megjelent vezércikkemhez, amelyben a kereskedők organizálásáról és a Magyar Kereskedelmi Egyesülés vidéki szervezkedéséről szóltam. A Magyar Kereskedelmi Egyesülés volna a legjobban hivatva arra, hogy ezt az áldatlan kiskereskedelmi politikát beszüntesse, még pedig úgy, hogy a kereskedőket egy táborba tömörítse, hogy azok azután olyan egységes elvekké menjenek a küzdelembe, amelyek sem a népre, sem pedig a kereskedőkre nézve nem károsak.

Egy kereskedő.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1910. július 15.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta ifj. Vojnits István főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: báró Vojnits István, Szemző István, dr. Dungserszky Gedeon, Evetovics János, dr. Molnár Károly, dr. Vojnovits Vladán, Micháilovits Kornél főjegyző, dr. Pávlavits Simon főorvos, Popp György kir. pénzügyigazgató, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Sztankovits György államépítészeti hivatali főnök, Csapó Kálmán h. kir. tanfelügyelő, Popovits Aurél kir. főügyész helyettes, dr.

kes gondatlanságra«, mint ahogy Kincésó ur a házasságot nevezte el — szerinte nagyon elmesén.

Hát az unalom szülte meg agyában azt a remek gondolatot is, hogy rávetemedik a »vétkes gondatlanságra«: az érdekházasságra. Legalább kedvére turkálhat a bankókban. Ha már nem lehet belőle hirneves valaki legyen legalább valami!

És úgy tett, amint elgondolta: megházasodott hűbelebalázs módjára.

Valami nagygazdának a leányát kapcsolta magához, aki zárdában nyerte ugyan a műveltségét, de a legnagyobb »műveltsége« százezer forintos hozományában állott. A többit Kincésó ur csak amolyan félműveltségnek tartotta. Ha van: jó, ha nincs: az se bűn.

— Az igazi művelt, kinek sok pénze van. A pénznek nincs szaga, könnyen fel lehet vele deríteni a jót és még könnyebben el lehet vele takarni a rosszat — gondolta magában.

Arra, hogy a szerelemnek is lehetnek tövisei, kivált ha erőszakolják, hamarjában éppen nem gondolt.

Az igaz szerelem olyan, mint a villanyszikra: két szívet gyújt lángra, hogy egy szerető lélekké egyesítse őket. Az érdekszerelm pedig olyan, mint két egynevéjű delejsarok: eltaszítja egymástól a szíveket és hamar ronggyá tépi a különben tiszta lelkeket is. Mindig csak taszit és sohasem vonz! Azt mondhatnók, hogy csak sógorságot, komaság, nem nagy atyafiság.

Hát mikor vége volt a mézesmetnek, elkövetkeztek a lekvárosnapok Kincésó szolgabíró

Mikor a szolgabíró unatkozik.

— Eredeti tárca. —

Írta: Del Toró.

Ugy jutott be a hivatalba, mint Pilátus a »Credóba.« Sok volt az atyafia, kik főispánokkal meg miniszterekkel pároláztak, hát hamar kiturtak számára egy zsiros hivatal. Szolgabíró lett Sáromberek vármegyében. Olyan állás amiből »szegényesen« meg lehet élni. Csak a módját kell tudni. Ez pedig nem nehéz dolog, ha valakinek gyakorlata van hozzá. Ő a gyakorlatot Montecarlóban szerezte a ruletten. Ez az asztal olyan, mintha hájjal volna megkenve, mint nénelly embernek a feje. Csuszik rajta a bankó is, arany is egyaránt. Hogy hová, kinek a zsebébe azt most ne firtassuk.

Hát mikor már a ruletten eljátszotta kised játékát és a telegkönyvben is csak a »C« lapon figurált a neve, otthagya Itália kék egét a narancs és citrom erdőkkel együtt és hazavándorolt. Csak egy mirtusz ágat hozott magával emlékül, hogy azt valakinek a feje körül fonja menyaszszonyi koszorúnak.

Itthon aztán beleült a szolgabírói székbe, mely nincs ugyan piros bársonnyal kipárnázva, de tüskék se bántják benne az embert. Legalább így mondanák ezt a költők.

Első dolga volt itthon szétverni a hivatalában a sok lézengő panaszos közt, hogy mindenki megtalálhassa a maga lábát, mert az egyszeri ci-

gány is csak akkor találta meg, mikor rásuhintottak. És ehhez az aktushoz kitűnő szolgálatot tett a suhogó mogyorófapálca, mely világosabban beszél, mint a szürke homályos paragrafusok, aztán napnál fényesebben, Salamonnál bölcsebben osztja az »igazságot«.

Második dolga volt szétnézni a székhelyén egy kis érdekházasság után, hogy megint a rulet-asztalnál szerelmeskedhessék. Mert hát a világot mégis csak kell kormányozni, de hát ahhoz a mogyorófapálca nem elég. Oda Montekukkoli szerint is három eszköz kell: a pénz, pénz és megint csak a pénz.

Hát mind a két dolog sikerült. A hivatalában csend és rend uralkodott, mert ezt úgy kívánta meg az »erély és tapintat« nem is sok vizet zavartak hát a hivatalába a panaszos felek, mert attól tartottak, hogy nagyon könnyen meghallhatják az »angyalok énekését« szolgabíró ur jóvoltából a — deresen. Így történt aztán, hogy az unalom ütötte föl a sátorfáját szolgabíró urék tanyáján. Mert ha nincs foglalkozás, jó az unalom is. Attól is hájasodik a szív.

— Hiszen csak nem szellőztetheti az ember a fejét egész nap az utcán?! — mondta magában Kincésó szolgabíró ur és továbbra is átadta magát a jól megérdemelt pihenésnek.

De az unalom ezermester: találékonyvá teszi a hígvelejű agyat is, fogékonyvá az üres hideg szívet is, mely osztán szikrát fog ott is, hol csak szunyudó parázs van, kivált ha bankókkal fűtik annak a katlanyát.

Hát még hogy csábit a bűnre, vagy »vét-

Csernyus Pál alügyész, Karácson Gyula, Günther Ferenc közgazdasági előadó és Valient Nándor aljegyző jegyzőkönyvvezető.

Popp György min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató jelenti:

A közadók 1910. évi június havi állásáról szóló jelentését a következőkben terjeszti elő:

A kir. adóhivatalok által betérített eredmény kimutatás szerint a városnál a vármegye területén a közadók állása a következő:

Befolyt egyenes adóban: Az 1910. évi június hónap befizetett 250969 korona 67 fil. Az 1909. évi június hónap befizetett 149379 korona 88 fil. Az elmúlt hónapban több 101589 korona 70 fil. Az 1910. évi jan. hó 1-től június hó végéig befizetett 2253367 korona 58 fil. A múlt év hasonló időszakában befizetett 3839472 korona 58 fil. Ez évben kevesebb 1586105 kor.

Hadmentességi díjban: 1910. évi június hónap befizetett 656 korona 50 fil. Az 1909. évi június hónap befizetett 2880 korona 10 fil. Az elmúlt hónapban kevesebb 2223 korona 60 fil. Az 1910. évi január hó 1-től június hó végéig befizetett 17674 korona 88 fil. Az elmúlt év hasonló időszakában befizetett 41976 korona 09 fil. Ez évben kevesebb 24302korona 21 fil.

Bélyeg- és jogilletékben: Az 1910. évi június hónap befizetett 158690 korona 58 fil. Az 1909. évi június hónap befizetett 251682 korona 36 fil. Az elmúlt hónapban kevesebb 92991 korona 78 fil. Az 1910. évi január hó 1-től június hó végéig befizetett 867412 korona 91 fil. A múlt év hasonló időszakában befizetett 1499097 korona 39 fil. Ez évben kevesebb 631684 korona 48 fil.

Fogyasztási és italdobban: Az 1910. évi június hónap befizetett 95555 korona 99 fil. Az 1909. évi június hónap befizetett 104759 korona 81 fil. Az elmúlt hónapban kevesebb 9203 korona 82 f. Az 1910. évi jan. hó 1-től június hó végéig befizetett 621369 korona 10 fil. A múlt év hasonló időszakában befizetett 624951 kor. 67 fil. Ez évben kevesebb 3582 korona 57 fil.

Tanítói nyugdíjban: Az 1910. évi június hónap befizetett 10180 korona 62 fil. Az 1909. évi június hónap befizetett 1 0002korona 57 fillér. Az elmúlt hónapban több 178 korona 05 fil. Az 1910. évi jan. hó 1-től június hó végéig befizetett 71042 korona 74 fil. A múlt év hasonló időszakában befizetett 85266 korona 05 fil. Ez évben kevesebb 14223 korona 91 fil.

Országos betegápolási pótdobban: Az 1910. évi június hónap befizetett 8730 kor. 93 fil. 1909. évi június hónap befizetett 3830 kor. 23 fil. Az elmúlt hónapban több 4900 korona 70 fil. Az 1910. évi január hó 1-től június hó végéig befizetett 84067 korona. A múlt év hasonló időszakában befizetett 140469 kor. 19 fil. Ez évben kevesebb 56402 kor. 19 fillér.

Az elmúlt hónap adófizetési halasztás 3 esetben, míg házadómentesség 91 esetben engedélyeztetett.

Bács-Bodrogvármegye árszékéhez a folyó év II. negyedében beérkezett 13758 ügydarab, elintéztetett 12599, elintézés alatt áll 1159 s így az árszék működése a legkielégítőbb.

ur kezdte magát rosszul érezni a hideg fészekben. Nemcsak azért, mert az asszonyka jól őrizte a kasszát, de azért is, mert szeretett volna megint szabad madár lenni és minden este más ablakára repülni. Bánta is már a házasságát, de a visszhang azt sugta a fülébe:

— Ami megvan, már megvan!

Ugy járt mint az egyszeri ember, aki úgy szerette a menyasszonyát, hogy majd megette, mikor aztán a felesége lett: bánta, hogy meg nem ette.

No, de vigasztalta magát Kincésásó ur azzal hogy az asszonyka nemcsakára fürdőzni megy, őt meg helyhez kötik a rendkívül fontos »hivatalos dolgok«, hát úgy se mehet az asszonnyal akkor aztán szabad lesz a vásár!

És elkövetkezett ennek az ideje is. A nagyságos asszonyka fürdőzni ment az Adria gyöngyébe, Kincésásó szolgabíró ur meg otthon maradt, — őrizni az üres fészeket. De megváltoztatta regényes szándékát és feltette magában, hogy ezuttal nem csalja ki a vibráló napsugár, nem hódol a család szemeknek, nem megy sehová hadd lássa az asszonyka, hogy van még tisztességes férj a világon.

Hanem az unalom megint csak megkörnyékezte a »rendkívül fontos hivatalos dolgok« közt is és mert nem tudta az időt mivel agyonütni, hát ráadta fejét a versfaragásra. Olyan szép dolog is költőnek lenni és csattogó rímekben, mint a dalos fülemile megénekelni.

Csinált egy verset.

Mikor éppen kész volt vele betoppant hozzá a legjobb barátja: Szádelői Miska, aki üzenetet hozott az Adria gyöngyében fürdőző szép asszonytól. Talán csókot is, de azt nem adta át.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, vármegyei főorvos jelenti:

Az egészségügyi állapot e hó folyamán — viszonyítva az előző hónapokban észlelt élénk kórmozgalom okozta kevésbé kedvező egészségügyi viszonyokhoz — teljesen kielégítőnek mondható, amennyiben úgy a rendszerint előfordulni szokott betegségek, mint a hevenyfertőző kórok számarányában jelentékeny mérvű csökkenés állott be.

A helyzet javulásának ezen örvendetes jele mellett kiemelendő volna, mint kedvező jelenség a felmerült kórok lethális kimenetelének csekély százaléka.

A heveny-fertőző kórok közül fellépett:

A ronszó toroklob 14 községben és pedig: Gombos, Óverbász, Bácskeresztur, Óbecse, Bácsföldvár, Topolya, Kossuthfalva, Kiszács, Temerin, Dunagálos, Zsablya, Sajkásgyörgye, Mohol, Nemesmilitics, Magyarkanizsa és Zenta városok területén.

Megbetegedett összesen 128, ebből meggyógyult 109, meghalt 13, ápolás alatt maradt 3.

A kanyaró 20 községben, nevezetesen: Katymár, Szilágyi, Szatpár, Gombos, Bajmok, Szentfűlöp, Hodság, Szilberek, Torzsa, Cservenka, Kula, Vepröd, Óbecse, Csantavér, Pacsér, Szeghegy, Petrócz, Ada, Martonos, Nemesmilitics, Magyarkanizsa és Zenta városok területén.

Megbetegedett összesen 379, ebből meggyógyult 298, meghalt 22, ápolás alatt maradt 59.

A vörheny Óverbász és Magyarkanizsán összesen 59 esettel, ezek közül gyógyult 39, meghalt 4, ápolás alatt maradt 16.

Előfordult még a hagymáz Zsablya, Őrszállás és Nemesmiliticsen, összesen 19 esettel, amelyek közül 17 meggyógyult, 2 pedig meghalt.

Egyéb figyelemre méltó mozzanatok a közegészségügyi szolgálat terén nem merültek fel.

Sztankovics György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke jelenti:

Az általam képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1910. évi június hóról szóló jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni.

A törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő.

Az 1910. évi fentartási kavics szállítása folyamatban van, több utvonalon befejeztetett, bizottságilag felülvizsgáltatott és átvéteztet.

Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. tc. alapján Bács-Bodrogvármegye területén végrehajtandó törvényhatósági közúti ápitkezések közül:

a) a bács-zsablya-titeli törvényhat. közút 89.0—94.84 és 96.54—106,552 km. szakaszain Sajkásszentiván és Titel között a részben még hiányzó kőanyag helyszínére való fuvarozása a még mindig magas dunai vízállás miatt, amely a dunagárdonyi rakodóparton fekvő kőanyagot elborította, most is szünetel;

b) az újvidék-szegedi törvényhatósági közút 73.07—87.595 km. szakaszán Ada és Zenta között a kiszállított kőanyag beépítése és behengerelése nagy erővel folyamatban van;

c) ugyanezen közút 94.65—104.933 km. szakaszán Zenta és Magyarkanizsa között az

— Isten hozott! — mondta a szolgabíró.

— Mit csinálsz pajtás? — kérdezte Szádelői Miska.

— Verset faragtam. Költő lettem.

— Ugyan, ugyan?

— Pedig úgy van. Majd felolvasom. Hallgasd csak meg.

— Csupa fül vagyok.

»Óh, te bolond. Szádelői Miska,
Szeret engem a te hugod: Juliska.«

— Tudod barátom, ez vers, de nem igaz, — tette hozzá nevetve a szolgabíró. — Csinálj te is.

Szádelői Miska magyarzsínóros dolmánya alatt nagyot dobbant a szíve, megpödrölte a kis fekete bajuszát és azt mondta:

— Megkövetem a tens-nemes vármegyét, szeret engem a nagyságos asszony.

— Majom! Hiszen ez nem vers mondta fülüg pirulva a szolgabíró.

— De igaz! — válaszolta röviden Szádelői Miska és mindjárt kereste is az ajtót, nehogy a hátán faragjon még egy verset hamarjában Kincésásó szolgabíró ur, az ő legjobb barátja.

Hát így lett egy vers, ami pedig nem is igaz, véletlenül alapja egy valópernek. Kincésásó szolgabíró urnak észbe jutott a sorsharag, mint ahogy megint csak a költők mondanák és bujában — mi telhetett tőle — nagyot ütött botjával a szamar fejére.

alapkő és kötőanyag ki van szállítva, a kavicsanyag szállítása iránt az intézkedés megtétezt; d) a madarasi vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közúton a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása pedig befejezéshez közeledik;

e) a jánoshalmi vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közúton az építési munkák szüneteltek, miért is vállalkozó felelősség terhe mellett felhivatott, hogy azokat legkésőbb folyó évi július hó 4-ig a legnagyobb munkaerővel folytassa, mert ellenkező esetben ezen munkák vállalkozó terhére házi kezelésben leendő befejezése iránt fog javaslat tétetni;

f) a katymári vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági közúton a földmunka befejeztetett, a kő- és kavicsanyag szállítása pedig nagy erővel folyamatban van;

g) a bács-zsablya-titeli törvényhat. közút 15.7—27335 km. szakaszán Paripás, Pinczéd és Urszentiván között a földmunka folyamatban van;

h) ugyanezen közút 31.130—36.100 km. szakaszán Urszentiván és Ósovó között a földmunka, a kőanyag szállítása és a műtárgyak építése befejeztetett, a kőanyag beépítése pedig folyamatban van.

A vármegye törvényhatóságának 1909—1910. évi közúti költségelőirnyzata terhére végrehajtandó utépítések közül a szenttamási vasúti állomáshoz vezető tvh. közút építése folyamatban volt, ez kevés kivétellel befejeztetett.

A palánkai gőzhajó állomáshoz vezető gyalogjárda téglaburkolattal leendő ellátása engedélyeztetve, ezen munka vállalkozónak átadott, azonban homok hiánya miatt, amely a nagy dunai vízállás miatt most nem nyerhető, megkezdhető nem volt.

Végül jelenti, hogy a bács—zsablya—titel—titeli révhez vezető és a nagybecskerek—titeli közúti és egyuttal vasúti Tiszahid ujjáépítését megelőző helyszíni bejárás az 1890. évi l. t. c. 56—60 §§-ai értelmében folyó évi június hó 24-én megtartott, mely alkalommal Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának képviselői jóváhagyás fentartása mellett — a vármegye kiküldöttjei részéről máj előzőleg tett kijelentések értelmében — a jobb oldali titeli hidfeljárók építési költségeihez 80,000 korona fix összeggel hozzájárultak, mégis oly kikötéssel, hogy a költségekhez ezen fix összegnél többel még az esetben sem hajlandó hozzájárulni, ha esetleg ezen hidfeljárók építési költségei nagyobb összeget tennének ki, továbbá, hogy a jövőben fentartás- és kezelés tekintetében a vármegyét kizárólag a tvh. közútra vezető lejáró költségei terhelendik.

Ezen a Tisza két partján haladó tvh. közutaknak a jelenlegi kincstári hajóhid helyett állandó hiddal való összeköttetése az érdekelt törvényhatóságok és községeknek régi óhajátását képezpe, másrészt a nagybecskerek—titeli és titel—pancsova—temeskubini h. é. vasutak kiépítésének is előfeltételül tekinthető, e helyen egy olyan hidnak létesítése, melyet a vasutak is használhatnának.

Csapó Kálmán kir. helyettes tanfelügyelő: jelenti: A közoktatásügyi m. kir. miniszter Glavaski Mladen *sajkástaki* népkiskolai tanítóhoz hasonló minőségben a csurogi községi iskolához áthelyezte és hogy a nem állami tanítók fizetésének és korpótlékának kiegészítésére az elmúlt hónapban 1500 koronát, eddig összesen 87050 koronát engedélyezett. Jelentette, hogy az elmúlt hónapban a kir. tanfelügyelőség által a boldogasszonyfalvai községi és gör. kel., a zsabylai községi róm. kath., gör. kel. és izr., a sajkás györgyei állami és községi elemi népkiskolák, valamint a községi ovoda látogatott meg.

Popovits Aurél kir. főügyési helyettes jelenti:

A felügyeletem alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kitogástalan; szökési eset nem fordult elő.

Az egészségügyi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő; az elmúlt hónapban a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogház orvosa és általam is, a szabályok értelmében szigorúan ellenőrzöttetik, kifogástalan, szerződésszerű, panasz miatta nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán úgy az őrség körében, mint a letartóztatottaknál nem szabott ki.

A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 35 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

Jogérvényesen elítélt fogházra 15, börtönre 15, fegyházra 4. Felelbevezés alatt álló vizsgálati fogoly 1. Elítélletlen vizsgálati fogoly 1.

Az 1910. év május hó utolsó napján a létszám 38 főből állott, míg a múlt hó végén 35 volt s így a havi zárnappapadást mutat.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítelt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munkák után a múlt hóban az állam részére 22 korona — fillér, a rabok részére pedig 4 korona 30 fillér jövedelem folyt be.

A zombori kir. törvényszéki fogházból a múlt hó folyamán a váci országos fegyintézetbe vagy a kerületi börtönbe egy letartóztatott sem szállított, feltételes szabadságra senki sem bocsátott.

A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve; a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően lehetőleg keresztül vitetett s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az apatini, hodsági és kulai kir. járásbíró-sági fogházakban ugy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

— A titkári hivatal jelentése a »Bácsmegye« számára. —

Szeged, jul. 16.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara július hó 15-én tartotta rendes havi ülését Szarvady Lajos elnökle alatt. A napirend előtt kegyelettel emlékszik meg az elnök Gulyás Ferenc postafőfelügyelő, levelezőtag elhunytáról. Az elnöki jelentések során előterjesztette, hogy a Budapesten tervezett szabó és cipészipari tanfolyamok fedezet hiánya miatt ez év nyarán nem tartatnak meg s közölte a kereskedelemügyi miniszter azt a felhívását, mely a paprika termelők és kereskedők figyelmébe ajánlja, hogy a paprika küldeményeiket »magyar paprika«, »szegedi paprika« felírással jelöljék. Felhívta továbbá az érdekelt kereskedők figyelmét arra, hogy tekintettel az őszi nagy árutorlódásra, szállítási időhöz nem kötött tömegárakat, mint pl. szén, fa, só, érc, kő stb. szeptember havát megelőzőleg szállítsák.

Perjessy László titkár előadó előterjesztette aztán a tárgysorozatra kitűzött tárgyakat. A kamara teljes ülése hozzájárult Wimmer Fülöp azon indítványához, mely Szegedről—Hódmezővásárhelyre egy reggel 7—8 órakor induló vonat indítását sürgeti, valamint Weiner Miksa alelnök azon indítványához, mely tekintettel az őszi nagy gabonaforgalomra a városi tanácstól a rakparton való kirakodás oly szabályozását sürgeti, hogy a forgalom nehézség nélkül legyen lebonyolítható. Örömmel vett tudomást a kamara a kereskedelmi kormány azon szándékáról, mely szerint a személyes és podgyászszállításra nézve a belforgalomban érvényes szabályzati határozmányok az új nemzetközi vasúti egyezménybe is felvétesse. A kereskedelemügyi miniszter felhívására a hódmezővásárhelyi cipészek piaci áruhelyének kijelölése tárgyában az első, illetve másodfokú iparhatóság véghatározatainak jóváhagyását véleményezte.

Véleményes javaslatot tett Csongrádvármegye kéményseprési szabályrendelete és Bács-Bodrogvármegye hetivásár látogatási szabályrendeletének módosítása tárgyában. Javasolta, hogy Bácsóváros községben állatfelhajtás engedélyeztessék. Zombor város kövezetvám-díjszabását illetőleg csak abban az esetben ad véleményét, ha a bekívánt adatok megküldetnek.

Szeged város tanácsa átirata folytán Horgos és Horgosi Királyhalom között lévő 111. számú örháznál a megállóhely létesítését javasolja, mivel ez által az Alsótanya egyik legnépesebb része vonatik be a forgalomba. Hangsúlyozza azonban, hogy a rendkívül megszorodott megállóhelyek mindenikén nem feltétlenül szükséges minden vonatnak megállania, nem különösen azoknak, melyek csatlakozása emiatt késedelmet szenvedhet. Elhatározta továbbá, hogy sürgeti a tisztességtelen versenyről szóló törvény mielőbbi megvalósítását, a betegségélyezésről és hal-esetbiztosításról szóló törvény mielőbbi revízióját. Kiemelve különösen azt, hogy az érdekeltség minél szélesebb körű bevonásával óhajja a revízióját előkészíteni, hogy így a múltban ennek

mellőzése folytán eredő hibák és sérelmek kiküszöböltessenek. Pálffy Dániel indítványára felterjesztést intézett a sztrájk-törvény mielőbbi létesítése érdekében a kereskedelmi miniszterhez. A kisipari gépadományozások eddigi rendszere megváltóztatásának tárgyalására s a kereskedelmi szakoktatás reformja ügyében kamarai értekezlet összehívását tartja szükségesnek. Sürgeti a szegedi munkaközvetítő mielőbbi létesítését. Felterjesztésben a délvidéki malomipar érdekében kéri, hogy a korpa Szerbiából vámmentesen ne legyen behozható, akkor amidőn a buza behozatala vám fizetése mellett lehetséges. Az elnökség jelenti, hogy Hódmezővásárhelyt és Baján eljárt a Maison Rosset-cég hólapda-szerű előállítására ellen s mivel a kerület több községében nagyon el van terjedve, ez ellen széleskörű akciót indít. Végül a szabadkai felsőkereskedelmi iskola fenntartásához az 1910. évre 500 koronát, egy felsőkereskedelmi iskolai tanár részére pedig külföldi tanulmányutra 200 koronát szavazott meg.

Templomrablással gyanúsított tanító.

— Saját tudósítónktól. —

Cservenka, 1910. július 18.

Július hó első napjaiban, — melyiken, azt nem lehetett eddig kipuhatolni, — történt, hogy a cservenkai zsidótemplom két perselyét ismeretlen tettesek feltörték s azoknak tartalmát — körülbelül 40—50 koronát — kilopták belőlük.

Ugyanazon időben — talán néhány napra rá — vendége volt Weiszberger Fülöp, előimádkozó tanítónak egy régi, jó ismerőse, ki azon óhajának adott kifejezést, hogy megszeretné, tekinteni a cservenkai zsidó templomot. Weiszberger készséggel vezette be vendégét a zsinagógába s amint mindent apróra megtekintettek, feltűnt nekik, hogy mindkét perselyen a lakat rajta van ugyan, de azoknak nyelve nincsen bekapcsolva, vagyis a perselyek nyitva voltak; beletekintettek s nagy ámulatukra azt látták, hogy nincsen azokban egy fillér sem, holott talán másfél év óta nem ürítették ki azokat.

Weiszberger Fülöp tanító a tapasztaltakat azonnal közölte Büchler Adolf hitközségi elnökkel és Schön Mór hitközségi előljárával, kik e körülményt bejelentették a rendőrségnél, a rendőrség a csendőrségnél.

A helyszíni szemle megejtése alkalmával Weiszberger tanító oly nagyfokú izgatottságot tanúsított, hogy a vizsgálati közegek őt gyanúsították a tett elkövetésével s ily értelemben terjesztették fel jelentésüket a zombori ügyészséghez.

A további vizsgálat lesz hivatva a valóságot s mint meg vagyunk győződve, Weiszberger teljes ártatlanságát kideríteni.

--r.

H I R E K.

A képviselőházból.

Nem hiába »szerencsétlen« nap a pén-tek, de meg is jártak azok a képviselők, akik e napon a Ház levegőjét szítták. Egy néppárti gyerekember, Huszár Károly naiv kitöréseit kellett 2 órán át hallgatniok. Báró Podmaniczky Endre és Zákó Milán, akik ez alkalommal képviselték a bácskai gárdát, irigykedve gondoltak báró Vojnits Istvánra és többi földieikre, kik ez időtájt Zomborban, a vármegyei közigazgatási ülésben vettek részt s így üres szalmacséplés helyeit fontos, érdekes megyebeli ügyekben volt részök. Zákónak megkönyörült a sors, hamar szabadulhatott az elviselhetetlen »huszár«-attak elől. Lovászy Márton ugyanis fölkereste s értésére adta, hogy kerületbeli választók várják. A titeli követ

lelkendezve sietett hivei közé. Báró Podmaniczky azonban bent maradt s hogy az egyhangúságba egy kis változatosságot vigyen be, közbeszólásokkal fűszerezte (a bajai követ parlamenti szereplésének rövid ideje alatt igen ügyes, ötletes közbeszólónak bizonyult) a néppárti honatya fejtegetéseit. Ebből aztán egy kis csetepaté támadt. Molnár apát csemetéje azt kívánta, hogy a bajai követ adjon elszámolást választásainak költségeiről. Báró Podmaniczky persze »szépen sietett« a szerény föl hívás teljesítésére.

Huszár szereplésének egyébként volt egy kis eredménye is, amennyiben — provokáltatván — föl szólalt Rudnay Alajos privigyei képviselő, a felvidéki papság egyik nagyvezére, s izgatón érdekes beszéd keretében mutatta be a néppárt választási módszerét.

Szombaton Popp Cs. István oláh nemzetiségi szállt szembe gróf Tisza Istvánnal, akinek megküzdhetetlen, hatalmas elvein rést akart ütni. De csak akart; mert minél jobban támadta Tiszának a nemzeti-ségi kérdésben vallott s azóta az egész európai sajtót bejárt fölfogását, annál inkább bebizonyította, hogy azoknak a szempontoknak, amelyeket a munkapárt nagynevű vezére érintett, minden vonatkozásukban érvényesülniök kell. A nemzetiségi agitátor után Mezőssy Béla szólalt föl, aki megleckéztette a munkapártot. Az a Mezőssy merte ezt tenni, aki 48-as pártállása mellett, államtitkári minőségben mindég vakon követte és szolgálta az ortodox 67-es Darányi politikát.

A bácskaiak e napon is kis számban voltak képviselve. Fontos megyebeli ügyek tartották vissza őket még mindég. Latino-vits Pál volt az első, aki a Házban mutatkozott. Lábbaja miatt ismét napokot át feködött. Nagy megerőltetésbe került most is, hogy a Házba jöhett. De néhány hü választójának több fontos ügye kényszerítette a bejövetre. El is járt érdekekben nyomban. Amint az igazságügyminisztert megpillantotta, azonnal értekezett vele egy órszállási ügyben, melynek kedvező elintézését nagy melegséggel szorgalmazza. Székely miniszter válasza kielégítette. Majd két államtitkárral tárgyalt kerületbeli ügyekben. Később pedig fölkereste Slezák Lajost és Falcione Árpádot. Az ujvidéki követ családját a Tátrába kísérte, s így a hosszú ut fáradalmi egy kissé megviselték. De azért volt annyi ereje hogy a VII. számú karzatnak két igen elegáns és az ujvidéki viszonyokkal teljesen tájékozott hölgyét alapos szemhegyre vegye.

Hétfőn a néppárt húzta az »alapos vitá«-nak elkeresztelt obstrukciót. Az ülés 1/4 részét Zelenyák, a néppártnak hajdan első fecskéje foglalta le a maga számára. Ugy beszélt, mintha templomi szószéken lenne. Bölcséleti gondolatokat szőtt ájtatos hangon. Annál elevenebb temperámentummal dikciózott Szmrecsányi György, aki 3 óra hosszat ismertette a »választási visszaéléseket«. Persze ezzel az igazságszeretettel, mely Szmrecsányit és elvtársait oly kedvesen jellemzi. A derék fiatal ur azonban alaposan megjárt. Perczel Dezső egypár bombaként ható közbeszólással bemutatta az elvű, következetes politikai zsenit. Megtudtuk, hogy »Zsámbokrét érdemes követe« valamikor nem is irtózott a szabadelvűpárttól. Sőt ennek a pártnak a zászlajával és támogatásával, még hozzá november 18-ika után, küzdött a mandátumért. Amikor a szabadelvű párt hajója sülyedni kezdett, akkor ez a jóizlésű ur, mint afféle fekete kis állatocská, menekülni igyekezett oda, ahol az érvényesülés biztosabb. Szmrecsányi beszéde végén Barcsay Andor és Slezák Lajos közt egy kis szóváltás támadt. Déva követe bántó gunnyal kérdezte:

Hát Ujvidéken hogyan történt a választás.

Ujvidék képviselője emelt fővel, önézetesen válaszolta:

— Az ujvidéki választásról beszélhetünk!

— Ugy van! Ugy van! — helyeselték azok, akik Slezák fényes győzelmét közlő ismerik.

De talán jobb lett volna a dévai választásról beszélni. Mert az ottani tisztviselők épp oly meg nem engedett, piszkos eszközökkel dolgoztak a Justh-párti jelölt érdekében, mint például a jeles apatini főszolgabíró és a még jelesebb magyarkanisai polgármester.

A bácskaiak gyarmata e napon is gyéren volt látogatva. Ott volt — az új ciklusban először — Ertl János is. Amikor *Latinovits* Pál meglátta, nyomban feléje sietett s melegen köszöntötte ekképen:

— Szervusz *Honi Foni!*

E megszólítás hallatára kíváncsian kérdezte *Latinovits*tól az egyik nyugdíjazott államtitkár:

— Kérlek, Pali, nem kínai származásu ez a furcsa nevű ur?

— Dehogyan! — válaszolt Bácsmegeye volt főispánja. A legbenszülöttebb bácskai. Ertl János a becsületes neve, a híres Ertl-dinasztiának a feje.

— Aztán mért szólítottad *Honi Foni*-nak?

— Mert ez a hivatalos címe; lévén a hodsági *Honi* kender *fonó*-gyár elnök igazgatója.

A keddi ülésen két igen érdekes beszéd hangzott el. Az egyiket a pártonkívüli 67-es *Béla* Henrik, gróf *Andrássy* Gyula intimusa és a Budapesti Hírlap főmunkatársa mondta. Feszült figyelemmel hallgatták, mert sokat vártak tőle. És *Béla* teljesen megfelelt a messzemenő várakozásnak. Nem abban az irányban ugyan, amelyet részéről sejtettek; t. i. nem *Andrássy* gróf politikai magatartását fejtegette, hanem arról a vad hajszáról szólt, amit a néppártiak a vármegyei tisztviselők ellen általában, de különösen a trencsénmegyeiek ellen intéznek. Ő, a pártonkívüli politikus, aki egyhangu választással jutott a megbízólevélhez s így nem eshetik az elfogultság es lekötöttség gyanújába, hogy szivességszivességgel viszonyoz, uri módon védte meg a vármegyei tisztviselőket, s ezek közt különösen *Szalavszky* Gyula, a derék, ügybuzgó, nagy szaktudású tisztviselő mintaképét. Béliának eme gavalléros viselkedése szívesen keltett egy a többségnél mint a kisebbség elfogulatlan, komoly elemeinél. Ehhez nagyban bozzájárult a védelemnek az a hatásos módja, mely rendszerint csak kiváló szónokok sajátossága.

A második érdekes beszédet *Richter* János papképviseelő tartotta. Rengeteg hiteles bizonyítékokkal igazolta, hogy a néppárt törvénytelen eszközökkel harcolt s csak így tudott bevonulni a Házba a szerencsétlen 13-as számmal. Szépen, megkapóan fejtegette a keresztény politika elveit, mely nem a felekezeti harcban, a társadalmi széttagolásban merül ki, hanem a béke, a kölcsönös szeretet ápolásában keresi föladatát. *Latinovits* Pál, aki a szónok előtt ült, *Slezák* Lajos, *Radovánovits* György, dr. *Konyovits* Dávid pedig, akik mögötte ültek, élvezettel hallgatták a tartalmas beszédben rejülő nagy igazságokat. Báró *Podmaniczky* Endre, aki a szónok mellett foglalt helyet, egy pohár vizet hozatott, nehogy a torok csödöt mondjon. A néppárt ezalatt a folyosón tartózkodott. De azért nem menekülhetett a csipkedések elől. *Ertl* János volt az első, aki *Zboray* Miklóst karon fogta s incselkedett vele:

— Na, Miklós, a Richter leszedte ám rólatok a szentelt vizet.

A szünet alatt a folyosón egyébről se volt szó, mint a Richter János beszédéről. *Piukovits* Elemér, aki a karzatról egy nyug-

főispán társaságában jött le, egyre csak ezt hajtogatta;

— Ezért a beszédért érdemes volt Budapestre jönni.

Szerdán hatalmasan megnőtt a bácskai gyarmat. *Latinovits* Pál ma a kora délelőtti órákban tárgyalt a folyosón e sorok írójával publicisztikai dolgokról. Különösen sok munkát ad a regőczi követnek *Latinovits* László rosario (Délamerika) gyógyszerésznek az a terve, melylyel a kivándorlásnak újabb irányt akar adni. Eme eszmét tárgyaló s a »Bácsmegeye« legutóbbi számában megjelent cikket a *Pesti Hírlap* is átvette. Az idea a közönség körében oly élénk visszhangra talált, hogy az ország minden részéből jönnek *Latinovits* Pálhoz levelek, melyekben az ügyről bővebb fölvilágosítást kérnek.

Alig hogy az ülés kezdetét vette, a bácskai padok nyomban megteltek. Báró *Podmaniczky* Endre, *Vojnits* Sándor, *Janiga* János, *Ertl* János, dr. *Konyovits* Dávid, dr. *Falcione* Árpád, *Radovánovits* György, *Slezák* Lajos közel egymáshoz telepedtek le. *Gromon* Dezső és báró *Vojnits* István kissé elkésve érkeztek. A választók érdekében való közbenjárás fárasztó munkája tartotta őket vissza.

A vitában a munkapárt részéről *Rónay* Jenő, Torontálvármegye volt főispánja, a nagybecskereki asszonyok kedveltje szólalt föl. Röviden beszélt, de érdekesen és tartalmasan. Minden szavát feszült figyelemmel lesték s okos, logikus fejtegetéseit zajos tetszéssel honorálták.

A néppártot az eznap vitában *Haller* István képviselte. A fiatal honatya temperamentumosan beszélt, de felszólalásán meglátszott, hogy az *alaposság*ot és *komolyság*ot nem tartja okvetlenül szükséges kelléknek. Gróf *Tisza* Istvánt, gróf *Khuent*, gróf *Zichy* Jánost és *Latinovits* Pált csipkedte meg. Csakhogy az utóbbival megjárta. Mert amikor azt mondta, hogy miként foglalhat helyet a munkapártban egy *Latinovits* Pál, aki a katolikus nagygyűlésen elnökölt, a regőczi követ találoán felelte:

— A katolikus népszövetség nem politikai testület.

Báró *Podmaniczky* Endre egy pompás közbeszólása, mely Hallert köznevetség tárgyává tette, hangos derűltségre hangolta a Házat.

A szónok ugyanis a Kuriával szemben táplált fölfogásáról azt mondotta, hogy az teljesen egyezik *Hieronymi* kereskedelmi miniszterrel. Mire a bajai követ ironikusan jegyezte meg:

— A kereskedelmi miniszter ennek nagyon fog örülni. (Hogyné. Nagy megtiszteltetés egy miniszterre, ha egy Haller-féle kaliberű politikussal egy véleményen lehet.)

Rabkenyér.

Nem kellett soká kutatni. Ott volt az asztal balsarkán. Porosan, feketén, kövékeményedve.

Ritkán vette a kezébe. De látta mindennap. Majdnem minden percben, minden pillanatban. Látta, ha nem nézte is. Beleégett egész valójába. Most is látta, most is nézte azt a hitvány kinézésű csuf mementőt.

Már nem félelemmel, de kihívóan, mint eddig. Csendes megadással, szeliden csak.

Egy darab kenyér!

Mintha ezerféle szenny testesült volna meg egy sárrög képében.

Pedig áldásnak teremtődött.

Befogadta melengette csírára hozta a föld. Verte eső, érte napsugár. Küzdött fagyval meleggel, fázott és égett halálosan. Kenyér lett végre. Rabok számára. Az élővilág halottjai számára. Más testvérei tiszta gyerekszájon át váltak tán vére, életté. Vagy az Ur oltárán áldoztak fel . . .

Összekucsol két tenyerébe fogja.

Egy darab kenyér . . .

Hogy ették a többiek, milyen joizüen. Újságra éhesen, kéjesen, utálatosan. Maga nem harapott bele. Bár az éhségtől szinte csillogott a szeme.

A konyhában voltak. A hatalmas vasszerű fogház fojtólevegőjű, forró konyhájában. Hordónyi fazekak, dagasztókádák közt. Közepén, hosszú asszaltára erősítve a piszkos gyurógép. Barna bőrdarabonként húzták ki a másnapi tésztát. Szerinte a konyhában bezárt ragadozóként, sunyin meglapulva, izzadó vászonruhás rabok s tejképi vihogó kollégák. A magyarázó tisztviselő s a tanár, a híres büntetőjogász.

— Hát ön nem kóstolja meg? — kérdezé.

— Köszönöm, nagyságos uram . . .

— Csak tessék! Izes és tápláló . . . Nem fél tán tőle!? Egyszer meglehet. Kíváncsiságból, tapasztalásból. Szükségből ugysem kell . . .

— Kitudja! . . . A pályánk is olyan . . .

Nem emlékszik kimondta-e, vagy csak úgy gondolta. A feléje nyújtott kenyérdarabot elfogadta, zsebredugta. Selyemből volt a zseb. Maga a kabát is finomszabásu, jó. Erre mindig teltett.

Kerülte az első perctől kezdve. Létének legelső perctől kezdve. Nem ismerve, csak nem is sejtve. A tisztaság keresésében öntudatlanul . . . Mikor meglátta, találkozott vele, megundorodott tőle. Még jobban megutálta. A kenyér — élet, megutálni — bűn. De mikor annyira lealjasították, annyira bemocskolták szemérmellen kíváncsiságukkal, mohó falásukkal a többiek. Egyenként és összesen verték durván pofon a tisztítóüzemben vergődőket. Mindennapi falatjukat különleges, torzszülöttként bámulva és mutogatva.

Látták a sebet mindannyian. Az emberiség sebéét. Bele is nyomták ujjaikat, ihletlen, tagadó Tamásként. Látták a sebet, érezték ujaikkal. Többet semmit. Az eleven, az egészséges hus nyögő fájdalma, gyötrődő vonaglása nem ért fel hozzájuk. Fialatok, gyerekek voltak. A lombhullató, sárga ősz még el sem indult feléjük.

Örökké tépődő, vágódó lelkére ráült a a zárt penészszag. Beborítva, zöldre szürve a börtönrácsok közt félénken becsuszó napsugarat is . . .

— Csak ettől mentse meg uram! — sóhajtott csendesen. Alázattal érintve homlokát megnevesített jobbájával a börtöntemplom ajtajában.

Aztán kimentek. Vége volt a kirándulásnak. Füttyörészve, vígan vártak a kocsikra, mik visszaviszik őket. Vissza az életbe. A szabad levegő már a küszöbön lesimitotta róluk azt a néhány keskeny árkot, mely odabenn ráncolódtott rájuk. Feledni a rosszat, élvezni az édest, nem nézni vissza, nem gondolni előre, ez a boldog élet. Aki „gondolkozik fölfele vágy, jobbra tör, már vétkezik. Vétkezik a többi ellen. Vétkezik, bűnhődik . . .

Feledni . . . ha tudna. Ha tudna, akarna, akkor sem bír többé. Ott van a zsebében, viszi már magával és hordja is mindig.

Egy darab rabkenyér . . .

Ez volt kísérője. Jóban, rosszban társa. Kisértések szélén visszariasztó, lángoló pallóssá izzott, formálódott. Megtartotta mindig az egyenes uton. Ha tán félre tévedt, visszaterelte.

S mégis ide jutott. Nincs más kenyér többé. Az éhhalál, az inség diadalt ült rajta.

Sokszor birkóztak már. Azt hitte legyőzte, hogy letörte végleg, amikor készen lett. Bűvös talizmánként, varázsló szavakként szögezte ki kapuja mellé a csillogó táblát. S sirig hű védő angyalként most készül leszállni hozzá egy leány . . .

És nincsen bocsánat. Megvadult kopóként száguld utána az üldöző. Üldöznie sem kell nagyon. Elég egy-két gyöngye csavarintás. S le van törve a rügy. Nem lesz belőle zivatarokkal dacoló, törzsökös, erős ág. S a vétké mi? Csak jobb akart lenni. Okuláretian gyerekszámmal látta, munkától ki nem kérésedet gyerekkézzel nyult bele falójának darázsfejébe. Tisztítani akart. Mit évtizedek meglelt emberei forgattak ki, jobbra-balra vonva, egy vékony, gyenge tollal akarta helyrebillenteni. Frissen élt még lelkében a börtön képe. Mintha az emberiség ragyogó testét boncolták volna fel előtte, megmutatva a belső rothadást. Ez ösztönözte.

Most látja, hogy amit oly tisztán, önzetlenül csinált, eszköz másoknak, kenyér.

S nekik van igazuk. Az élet élet. Jármot húzó, földetturó, robotoló élet. Zakatoló, olajos, szennyes gép. Bele kell illeszkedni.

Vagy szétzúz.

Akiért hevült, küzködött keményen, annak már nem kell. Új erők segítik, tolják a szekerét. Akit meg megbántott, sértett, ostorozott, az rátette kezét szomjazó torkára. Nem az ételt, de még a levegőt is elzárja előle. Megfojítja, úgy érzi.

Könyörögjön? Nem. Érzi, hogy nem bűnös! Adjon tul mindenen? Menjen el máshová? Hová, ha a föld mely szülte sem tudja táplálni!? Ez az ő talaja, itt van jussa élni! . . .

S hogyan mondja, hogyan nézem a szemébe kicsi párjának. Palotát, fényt ígért. S kolduskunyhó sem lesz hova bevezesse. Eljönne még így is. Nem fogadhatja el. Egy kicsit fájni fog, siratja is talán. Aztán elfelejti, megvigasztalódik . . .

Rááldozta legszebb éveit. Fáradt, tanult hiába. Nincs ki tanácsért jöjjön, nincs kinek igazat védje. Zárva az ut.

Az egyenes ut! Mert a másik nyitva. Sokan járnak rajta. Járnak, inkább csuszak kanyargós pályáján. Hosszúnak látszik ez is. Sokszor igen rövid. Végén ott áll a börtön, a rabkenyér. A rabkenyér.

Itt van a kezében. Itt van, nincs menekvés. Kerülte folyton kerülte s ime szembeáll a sujtó végzett keményedett Élet . . .

Egy fiókot zár ki gyorsan. Csillogó fehér port vesz elő, ráhinti a kenyérré. Beléharap, ropogva tört szét darabokra. S ahogy rágta szinte szikrázott a szeme.

— Az utolsó viláosság! — mondotta csendesen mosolyogva. Aztán lehanyatlott feje. Szeme mégegyszer felcsillant. S ahogy számkozva körülnézett, érezte már, hogy a földön minden mindegy. Hőfehér és sárszínű, vajpuha, vagy kőkemény, mind egyforma kenyér, mind egyformán — rabkenyér.

Jedlicska-Jászkara Jenő.

Uj tankerületi főigazgató. A király *Pusibrk* Vazulinak, a nemrég jubilált újvidéki szerb főgym. igazgatónak a *tanckerületi főigazgatói* címet adományozta. E kitüntetés egy igen derék, nagyképzettségű és fáradhatatlan tevékenységű pedagógust ért, ki nehéz hivatását mindenkör kifogástalanul teljesítette.

Matkovits főispán adománya. *Matkovits* Béla újvidéki főispán az óbecsei kath. ifjúsági földmivesegyletnek 306 koronát adományozott.

Uj törvényszéki szakértő. Az igazságügyminiszter dr. *Wollheimer* József zombori orvost, az ottani törvényszék területén felmerülő törvényszéki orvosi teendőkhöz állandó szakértői minőségben való ellátásával bizta meg.

Orvoshelyettesítés Zombor városánál. Dr. *Popovits* István, zombori városi főorvost betegsége miatt ideiglenesen szabadságot kaptak. Erre az időre helyettesévé dr. *Huber* József kerületi orvost nevezték ki. Helyére pedig dr. *Wollheimer* Józsefet juttatták.

Zenta város költségvetése. Zentáról jelentik: Városunk főszámvevője elkészült a jövő évi költségvetés összeállításával. A legnagyobb valószínűség szerint a költség legfőképpen 40%-al emelkedik. E 20%-ban szerepet játszik 27000 K ujra kivetett közmunkaköltség, a polg. leányiskola 10 éves törlesztésére felvett 38000 K, a 98800 K járadék törlesztés visszafizetése, a hosszúság 13000 koronás lecsapolásánál évi amortizációja, továbbá a vágóhidra fordított 170000 koronás kölcsön törlesztése; azután megjegyzendő, hogy 43000 K többletbevétel s 9500 K a kiadás kevesebbet.

Drágasági pótlék községi tisztviselőknél. Óbecse község a bírónak 800 kor., a II. bírónak 400 K, az esküdteknek 300—300 K, a pénztárosoknak 200—200 K, az árnyámnak 300 korona drágasági pótlékot szavazott meg.

Iskolatársak találkozója. A zombori Miasszonyunkról nevezett iskolánénak vezetése alatt állott egykori felső leányiskola 1905-ben végzett növendékei folyó hó 15-én, pénteken tartották öt éves találkozójukat. Ez alkalommal reggel 7 órakor gyűltek össze az intézet épületében és az intézet házi kápolnájában szentmisét hallgattak. Majd tisztelegtek az intézet főnöknőjénél, ahol *Rácz* Renée elnöknő megható beszédében fejtette ki a nap jelentőségét. Ezután *Singer* S. fényképező termébe vonultak, ahol a találkozó emlékére lefényképeztették magukat. Még a délelőtti folyamán testületileg kivonultak a r. kath. kis temetőbe és korán elhunyt barátjójuk, *Alaga* Mariska sírhalmára értékes virágcsokrot helyeztek. Meghatottan távoztak el a temetőből. Délután az apácánénak villájában gyűltek, hol volt tanítónők társaságában kedélyes uszonnázás közben elevenítették fel az elmúlt régi jó időket. A diszes ünnepélyt este az »Elefánt« nagytermében táncdal egybekötött banket fejezte be, s kora hajnali órákig maradtak együtt a volt iskolatársak. A találkozóon részt vettek: *Angelina* Sztolisits Janka (Kerény), *Gaasz*né *Dörner* Irma, *Freund* Mellus, *Purmann* Aranka, *Józits* Irénke, *Gräff* Margit, *Páncsich* Juliska, *Rácz* Renée, *Dévits* Mariska, (Vukovár) *Bozsánszky* Rózsika, *Will* Mariska, *Vojnits* Loncz, *Aczél* Ilonka, *Knip*l Terus, *Ábrahám* Elza, *Kaich* Örszi, *Jusits* Margit, *Glanz* Bertus, *Lukits* Dobrilla, *Kovács*szs *Bojánna*. — Az egybegyűltek táviratilag üdvözölték volt hittanárukat, *Littvay* Péter szondi adminisztrátort, aki gátló körülményei miatt nem jelenhetett meg az összejövetelen. Az egybegyűltek elhatározták, hogy 10 év múlva ismét összejönnek.

A nemzetiségi nyelvek tanítása. Sajkásszentiván község elhatározta, hogy a szerb és német nyelvek az ottani iskolában való sikeres tanításának engedélyezése végett küldöttséget meneszt a közoktatásügyi miniszterhez.

Az óbecsei tanítói fizetések. Az óbecsei rk. iskolánál megüresedett tanítói állásoknál a község a javadalmat leszállította. Ezt a közig. bizottság azonban nem engedte meg, mire a község fellebezett a minisztériumhoz. A miniszter a megye határozatát hagyta jóvá a felebezés elutasításával és azzal az indoklással, hogy »Nem volt figyelembe vehető a fellebezésben felhozott az a körülmény, hogy a község nem fentartója, hanem csak segélyezője a felekezeti iskolának, mert a javadalom megállapításáról, illetve leszállításáról lévén szó, arra a törvény korlátain kívül sem a fentartónak, sem a segélyezőnek nem lehet joga. Az 1901. évi 63959. sz. a. kelt határozat nem jogosítja föl a községet arra, hogy a tanítói javadalmat s illetve az arra adott segélyt a törvényes minimumra leszállítsa.«

Nagy alapítvány. Mint az óbecsei izr. hitközség jegyzői irodája értesít bennünket, a múlt héten tartott hitközségi képviselőtestületi ülésen *Freund* József az orsz. VII. ker. és a helybeli hitközség elnöke, házassága 25 éves jubileuma alkalmából a maga és neje nevére egy 25000 koronás jótékony alapítványt létesített, melynek kamataiból évenkénti 1000 koronából felváltva óbecsei és várpalotai szegénysorsos zsidó hajadonok kihazasítása eszközöltessék. Az alapítvány kezelményeztetéje között a *Freund* és *Tárta* gőzfűrés gyárvállalat alkalmazottjainak családjá felekezeti különbség nélkül szerepel.

Óbecsei speciálítás. A napokban tartott községi képviselőtestületi ülésen — írja nekünk egyik óbecsei alkalmi levelezőnk — a kövezés ügyben megtartott közigazgatási bejárás dolgát tárgyalta. *Freund* József az ismert nagyiparos, felszólalt, s — hogy helyesen-e avagy nem, arról most nem szólnak — azt javasolta, hogy a kövezési tervet ne hajtsák végre, hanem az elkoptatott koczkaköveket fordíttassák meg. Dr. *Tripolszky* Jánosnak, akinek minden kérdésben van szava, nem tetszett *Freund* felszólalása, s helyett, hogy tárgyilagosan, meggyőző érvekkel hozakodott volna elő, pártpolitikus és személyes élt adott szavainak. Többi közt — célozva *Freund* ipartelepére azt mondotta, hogy a fenyőszállítás nagy kárt tesz a kövezetnek, s így a szabályrendelet módosításáról kell majd gondoskodni. Óbecsén most az a hír terjedt el, hogy *Tripolszky* fenyőt szállító léghajókat akar hozatni, mert csak így lehet a kövezet használatát kikécsülni. Megjegyzendő, hogy *Freund* ipartelepén 150 családnak ad állandó megélhetést.

Házasságok. Dr. *Willmann* Mátyás hodszági ügyvéd eljegyezte *Thurszky* Margit kisasszonyt, *Thurszky* János szerki földbirtokos leányát.

Schmidt Lajos kincstári bányaigazgató, e hó 23 nől veszi *Gerber* Margit kisasszonyt, id. *Gerber* Nándor óbecsei sörgyáros leányát.

Dr. *Havas* Kálmán budapesti ügyvéd a napokban vette feleségül *Svitzerné* Kohn Frida urnót. Újvidékről.

Oberleitner Károly nagybitsei járásbírósi tisztviselő eljegyezte *Tamás* Valéria kisasszonyt, *Tamás* György zentai s. telekkönyvvezető leányát.

Seidl Viktor eljegyezte *Herger* Olga kisasszonyt Újvidéken.

Grünberger zwornici kereskedő eljegyezte *Trébits* Boriska kisasszonyt Óbecsén.

Gattus-Cievitz Ede pólai tengerészeti tisztviselő eljegyezte *Proksch* Mariska kisasszonyt Újvidéken.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk *Hoffmann Mihály* özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Változás a dávodai m. kir. csendőrség állományában. Legközelebb fontos változás következik be a dávodai csendőrség állományánál. Ugyanis — mint levelezőnk írja — az eddig folytatott tereptanulmányok és a helyi körülmények indokolták teszik azt, hogy az eddigi dávodai magyar kir. csendőrség gyalog legénységét a farszói szolgálat miatt, de még egyéb okokból (felderítő szolgálat, segédkezés a határrendőrséggel) is, lovas csendőrök váltsák fel. Az eddigi gyalogság áthelyezést nyer s helyettük lovas csendőrök fogják végezni a közbiztonsági szolgálatot. A lakosság előre is örül a változásnak, mely a nyomozási ügyek gyorsabb elintézését jelenti.

A magyarkanizsai keresztény nőegylet a napokban ünnepelte fennállásának 20 ik évfordulóját. A nagyszabású ünnepségben nemcsak a katolikusok, hanem a többi felekezetek is részt vettek.

Halálozások. Titelen e hó 17-én halt meg *Kollár* József társulati mérnök neje, szül. *Tripolszky* Margit 40 éves korában. Nagy részvéttel temették a jószívű urnót, ki férjén kívül 4 árva is hagyott hátra.

Dr. *Kameniczky* Sándor újvidéki tb. megyei főorvost nagy csapás érte. Neje, szül. *Kolba* Petronella, e hó 12-én 57 éves korában meghalt. A köztiszteletben állott, finom telkű urnót másnap temették el a róm. kath. egyház szertartása szerint. A részvét inpozánsan nyilvánult. A társadalom minden osztálya képviselve volt a temetésen. Dr. *Kameniczky* iránt a megye minden részében őszinte részvét nyilatkozik meg.

Mayer József apatini téglagyáros és földbirtokos f. hó. 17-én Budapesten 49 éves korában elhunyt. Tetemeit Apatinba hozták, hol 19-én temették nagy részvéttel. Négy gyermeke siratja, kik teljesen árvák lettek, elvesztvén 1 év előtt anyjukat.

Lecsapott a villám. Kátyon — mint levelezőnk írja — folyó hó 16-án a délutáni órákban óriási égiháboru vonult el, mely alkalommal a villám *Jajin* Lázár házába becsapott. A ház kéményét ledöntötte, de egyéb baj nem történt.

Felakasztotta magát. Kátyon — mint levelezőnk írja — *Neumann* Péter 70 éves agastyán a nyomor elől menekülendő, felakasztotta magát.

Elégett cséplőgép. Alig kezdődött meg az aratás, illetve a cséplés, máris hallani leégett gabonáról, elégett cséplőgépről. Így — mint levelezőnk írja — idb. *Dányai* Péter feketehegyi lakos cséplőgépe, f. hó 13-án a feketehegyi határban cséplés közben ismeretlen módon kigyulladt és teljesen leégett. A kár 200 korona, de biztosítás révén megtérül.

Véres verekedés. *Jankovits* István *Lebach* Antal felső roglaticai földbirtokos cselédje ellen a kossuthfalvi csendőrség följelentést tett, mert f. hó 10-én *Turi* Péter cselédét szóváltás közben egy székkel úgy agyba-főbe verte, hogy *Turi* sérülései életveszélyesek.

Tűz Topolyán. *Varró* János szállási lakos lakóháza kigyulladt és teljesen leégett. A kár mintegy 900 korona, de biztosítás révén megtérül.

A hű hitvestárs. *Kossuthfalván* — mint levelezőnk írja — *Pataricza* Péterné 40 éves nap számosnő múlt hó 30-án férjétől több ágy neműt, disznósirt, sunkát, házi eszközt, férfi ruhaneműt és 40 kor. készpénzt ellopott és megszökött. A csendőrség a nyomozást megindította.

Öngyilkos leány. *Topolyán* — mint levelezőnk írja — *Major* Erzsébet 57 éves hajadon e hó 12-én kékkő oldatot ivott. Nyomban meghalt. A szegény leány már hosszabb idő óta ágyban fekvő beteg volt. Az utóbbi időben már a teljes megvakulás fenyegette és e fölötti bánatában követte el az öngyilkosságot.

Egyetlenkedő szomszédok. Akit a török meg akar átkozni, annak csak rossz szomszédot kíván. Ezen átok súlyát éri most *Budai* Jánosné *Lerner* Mária, 57 éves hercegszántói földmivesnő, kinek csibéi a szomszédba szeretnek legelni járnak. Ebből eleinte szóváltás, perpatvar, majd tettelegesség származott. *Budainét* alaposan elpáholták, lakása bejártatást elpiszkították, szóval kitört a szomszédok közt a háborúság és most *Budainé* a kir. járásbírósnál keresi az igazát.

Tűz Béregen. *Brandekker* János gádori gazda béregi tanyaán — mint levelezőnk írja — javában csépeltek, midőn déli 12 óra tájban a gőzcséplőgép mellett heverő, már elcséplelt gabona szalmája tüzet fogott a cséplőgép szikrájától. Mintegy 125 keresztből származó buzaszalma és 28 kereszt csépleni való őszi árpa lett a tűz martalékává, mire a tüzet lokalizálni lehetett és azt eloltották.

A flóberttel is történhetik szerencsétlenség. A zombori állami főgimnázium egyik kiváló tanulója *T. J.* falura ment vakációzni. Játékszerű és időöltés gyanánt verebreke lövöldözött flóbertjével; egyik alkalommal azonban a flóbert kakasa csütörtököt mondott és sehogyszem akart elsülni, ezért tehát tenyerével a flóbert csövét rángatni es moztatni kezdette, mire a lövés eldördült és a kis golyóbis a balkéz tenyerébe furdott. Képzeltető a fiu rémülete és ijedése, azonnal vérméregzésről álmodozott. A szülők — mint levelezőnk írja — egyetlen fiukat Budapestre vitték, hogy Röntgensugarakkal megállapíthassák a golyó hollétét s hogy azt eltávolíthatni lehessen. A szépnak ígérkező szűnő időként változott át bánatossá. Nem lehet eléggé figyelmeztetni a szülőket, hogy a flóberttel pajkoskodó gyermekeiket tanítsák ki a fegyverrel való bánásmódra, mivel mint esetünk fényesen bizonyítja, a játékszerrel is történhet végyzetes szerencsétlenség. Különösen veszélyes a töltött flóbertnek vagy revolvernek a golyó kijáratát, a csövet folytonosan babrálni. Ez esetből okuljanak a flóberttel gondatlanul játszódozó!

Elfogott tolvaj. Horváth Lajos óbecsei lakos több lopást követett el Schubler György szeghegyi lakos kárára. A feketehegyi csendőrség most elfogta és a topolyai kir. járásbírósnak átadta.

Gondnokság alatt. Papovits Ignác *ujvidéki*, Huber Ceczília *apatini* lakosokat elmebetegség miatti gondnokság alá helyezték.

Bajai Sport Egylet 31-ik versenye. A »Bajai Sport Egylet« e hó 31-én legnagyobb valószínűség szerint a »Zombori Sport Egylet«-tel klubközi uszó és atletikai versenyt rendez, mely alkalommal több »Sugovica« bajnokság kerül eldöntésre. A bajnokságok valószínűleg országos számok lesznek, s így érdekfeszítő küzdelemre van kilátás. Délután a lókertben megtartandó atletikai verseny a tavalyinál még érdekesebbnek ígérkezik. A verseny után tánc lesz.

Vizbefutó gyermek. Garán — mint levelezőnk írja — folyó hó 12-én délután 3 órakor saját vesztére fürödni ment iskolatársaival Peller Mihály 11 éves fiú, de 4 órakor már ravatalonfeküdt. A megdondatlan kis virgocnó társaság odaindult testük lehűtésére, hol téglaveréssel foglalkozó napszámósaink az év nagy részét munkában töltik. Így azután szaporodnak a mélyebb gödrök, vízhiányban néhány kut, amelyek esőzések alkalmával annyira megtelnek, hogy láthatatlanná válnak. Ezen a helyen lubickoltak az iskolások, nagyon rövid ideig. Alig futott Peller a vízbe, belekerült egy mélyebb gödörbe. A kis társaság rémülve futott a közeli házakba segítségért, amely azonban későn érkezett. A szülők egyetlen reményességét holtan hnták ki az iszapos vízből. Másnap nagy részvéttel kísérték utolsó útjára. Ez a negyedik eset már. Négy év előtt egyik testvér a másikat akarta kimenteni. Nem lehetett. Egymást átölelve huzzák ki a testvéri szeretet igaz szimbolumát. Ezen segíteni lehetne és pedig úgy, ha az ily életet veszélyeztető helyek feltűnően el volnának kerítve, hatóságilag pedig az ott fürdőzés erősen meg volna tiltva. Mindkét intézkedés oly csekély költségbe kerülnek, hogy számba sem jönnek és velük mégis a humanizmusnak szép jelét mutatnók.

A zentai kereskedő ifjak egylete e hó 24-én ünnepséget rendez. A műsor a következő: Délután 4 órakor a népkertben sétahangverseny a tüzoltózenekar közreműködésével, továbbá szepentin és konfetti csata, világposta, 4 féle versenyszavakkal. Nagyszabású Brélot-féle repülőverseny. Este fél 9 órakor az Eugen-szálló színháztermében vonós zenekar közreműködésével I. felolvasás, tartja dr. Fodor Károly, II. Nép-dalok. Énekli Korda Sándor a soproni szini társulat volt tagja. III. Vig magánjelenet, előadja Deutsch Flóra k. a., IV. Táncos kuplé, előadja Löffler Oszkár ur, V. Operet. Énekli, Fischer Jenőné urnő, VI. Kuplék. Budapest legújabb lágerok, előadja, Koda Sándor, VII. Vígsvaolat, előadja Löffler Oszkár. Szerenád, előadja a felsőbb iskolai ifjuság. Ének számokat kísérik: Nagy Sándor és Nagy Lajos. Konferencier Brichta Miksa. Belépődíj este személyenként 1 korona. Felülfizetések hirlapilag nyugtáztatnak. Külön meghívók nem bocsátatnak ki.

A bajai milliós pör. Szombaton ismét a bajai milliós pör aktái kerültek elő. Most hajtották végre a Kuria ítéletének a bűnlekre vonatkozó részét. A másik része az, amely Wagner Sándort két és fél évi fegyházzal sújtja, már hatályban van. A Kuria ítélete értelmében a bank lefoglalt könyveit visszaadják a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknak. Köteles azonban a bank a skontrókönyvbe, a részletkönyvbe és a részletnyugtatókönyvbe a 2140 és a 2141. számú sorsjegyekre vonatkozó bejegyzéseknél kiüntetni a hamisítás tényét. A 2141. számú konvertált jelzalog sorsjegyet kiadja a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknak, a 2141. számú sorsjegyre vonatkozó részletét pedig Wagner Sándornak adja ki. Az ítéletnek most ezt a részét is végrehajtották s a porlepte könyveket, a perben sokszor megvizsgált részleteket és sorsjegyeket áttették kézbesítés végett a bajai rendőrkapitánysághoz. A rendőrkapitányi hivatal ellenőrizi, hogy a bank a bejegyzést foganatosítja-e. Wagner Sándor nem tud belenyugodni abba, hogy őt hamisítónak deklarálja a törvény s neki fogházban kelljen raboskodnia. Most újabb újrafelvételi kérelmet adott be a szabadkai törvényszékhez. Ebben új bizonyítékokat ajánl fel s kéri, hogy újból tárgyalják az ügyét.

A törvényszék az újrafelvételi kérelmet elfogadta s indítványtétel végett a királyi ügyész-séghez tette át.

Az »Óverbázi Ifjusági Társaság« július 13-án az Erzsébet-ligetben jótékony célú műkedvelő előadást rendez. Belépődíj személyenként 120 K, családijegy 240 K. Kezdeté este fél 9 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot Khol Károly vendéglőjében tartják meg.

Szinre kerülnek: »Angolosan.« Vig játék 2 felvonásban. Irta! Görner. Személyek: Szivessy Adél fiatal özvegy Mühl Gizike, Mari, komornája, Wéber Juliska, Ippelberger Salamon nagykereskedő, bankár Heib Károly, Róza, neje Reppert Zsófia, Gibbon Eduárd Kiss József, John szolgája Ephant Frigyes, Olcsó Flórián, fogadós az »Ezüst Alagut«-ban Hartwein Károly, Fric, Jean pincérek Röhrig Dani, Lotz Fülöp. — »A Végrehajtó« Vig játék 1 felvonásban. Irta: Ábrányi Emil. Személyek: Özv. Majorné Bayer Katica, Birike Dorthe Flórika, Fehérváry Nándor Heib Károly, Szabay Lajos Lotz Frigyes, Csabay Gáspár, bir. végrehajtó Méder Konrád, Koppants Ferenc Ephant Frigyes, Náni, szakácsnő Reppert Zsófia.

— **Düledező templom.** Palánkáról jelentik: Már közveszélyessé kezd válni a rk. templom düledző falai. Oly siralmas így megfépette, lemálott vakolatával, leomlott párkány falával, lyukas tetejével. A szél belekapaszkodik a logó cserepekbe, tépi, szakítja tovább s a véletlen játéka, hogy egy jámbor hívő koponyáján török darabokra. Az eső becsurog a boltzaton, — málasztja a téglá falakat. Akták mennek ide-oda évek óta, folyik azon az alku, hogy kinek kötelessége a javítás.

Elkapta a cséplőgépet. Eberhardt Erzsébet szeremlei 13 éves aratóleány a bajai határban egy cséplőgépet tetején dolgozott. A sikos deszkán megcsuszott és beesett a gépbe. Balkarját teljesen leszakította. A városi kózkórházba szállították.

A csonka anya. Érdekes beteget szállítottak be tegnap a szabadkai Mária Terézia kózkórházba. Egy leányt, akinek se karja, se lába, egész teste csupán törzsből áll. Az orvosok megvizsgálták és konstatálták, hogy anyai örömknek néz elébe. Megoperálták és nemsokára egy új honpolgár sirva köszöntötte a körülállókat. Az anya és fiú jól érzik magukat.

Pénztáratéti tisztviselő csalása. Szabadkáról jelentik: A szabadkai rendőrség ma több ezer koronás csalást akadályozott meg. A szabadkai takarékpénztár és zálogház részvénytársaság üzlethelyiségében megjelent egy budapesti fiatalember és egy betétkönyvre, amely 8000 koronáról szólt, 2000 koronát akart felvenni. A betétkönyv Frank Sándor szabadkai kereskedő nevére szólt. A bankban feltűnt, hogy Frank tegnap nagyobb betétet helyezett el egy másik könyvre, ma pedig idegen emberrel akart pénzt kivétni. A gyanakodó hivatalnokok kérdésére az idegen elmondotta, hogy Kovács Lajosnak hívják és a budapesti Helvétia-kávéház főpincére. Néhány héttel ezelőtt két szabadkai fiatal ember mulatott a kávéházban, 2000 koronás számlát csináltak és ennek fedezetül adták neki a betétkönyvet azzal, hogy július 15-ike után, ha addig nem fizetnék ki tartozásukat, a 2000 koronát banknál felveheti. Néhány nap előtt a fentnevezett takarékpénztár hivatalos levélpapírján levelet kapott, melyben adósa értesítik, hogy a betétkönyvet felmondott-nak tekintik, de csak július 20-ika után folyósítható a neki járó összeg. Minthogy pénzre van szüksége, lejött a 2000 koronáért. Még gyanusabb lett a dolog, mikor behívták Frankot, aki bemutatta eredeti betétkönyvét. A rögtön megkezdett nyomozás megállapította, hogy a főpincért megcsalták és hamis betétkönyvet adták át neki. Megállapították azt is, hogy egy a főpincérnél levő betétkönyv, mint a levélpapíros a banké és az azon álló aláírások valódiak. Ma egész délután kihallgatásokat folytatott a rendőrség, melynek alapján este két letartóztatás történt. Letartóztatták Kis-Zentay Lászlót, a bank egyik fiatal tisztviselőjét, akiről megállapították, hogy ő lopta el a betétkönyvet és írta a levelet, valamint Sohár Elek nevű barátját, a szabadkai fogházigazgató fiát, akiről kiderült, hogy több ilyen betétkönyvet is elhelyeztek, illetőleg értékesítettek Budapesten. A letartóztatottak ellen okirathamisítás és csalás miatt indították meg a vizsgálatot.

Az újvidék—sajkásszentiváni közut. Az újvidék—sajkásszentiváni út 0—2396 km. szakaszának kiépítése iránt Újvidék város mérnöki hivatala e hó 1-én tartotta meg a versenytárgyalást. Ajánlatot tettek: Scheer Ignác (Zombor) 24.865'84 k., alternative 28.865'— k., Guttman és Frank (Újvidék) 27.164'73 k., Roheim Károly és fiai (Zombor) 26.588'11 k. Az ajánlatok átszámítás alatt állanak.

KÖZGAZDASÁG.

Lépfene. Bácsmegeyében az elmúlt héten eme helyeken lépfenét állapítottak meg. Bácsor-das, Óverbász, Turja, Káty, Topolya, Bezdán, Órszállás, Csurog, Zsablya, Zenta I. ker. és IV. ker. I.

Sertésvész. Megyénkben ezidőszert eme helyeken van sertésvész: Apatin, Doroszló, Bácsalmás, Mátételke, Bátmonostor, Bács, Liliomos, Militics, Szentfűlöp, Szilberek, Kisbér, Kuczora, Torzsa, Bulkeszi, Ópalánka, Palánka, Szepliget, Szilbács, Sajkáslak, Topolya, Kiszács, Ófutak, Tiszaistvánfalva, Ujsóvé. Ada, Mohol, Órszállás, Zenta I. ker.

A tiszakálmánfalvai nyári vásár, melyet e hó 17. és 18-án tartottak meg, szokatlanul élénken volt látogatva. Az állatpiacon a forgalom igen nagy mértéket öltött.

Saazi komlójelentés. (1910. július hó 13-ról.) Hosszu ideig tartott esős és hideg időjárás után, amely már aggodalmakra adott okot, a hét kezdete óta száraz és mérsékelt meleg időjárásunk van, tehát az átmenet eszményi. Az esős és hideg idő sem ártott a saazi terület komlóültetvényeinek, amelyek kezdettől fogva mindig egészségesek és féregmentesek voltak és így a kedvezőtlen időjárással dacolni képesek voltak. Annál kedvezőbb fejlődés remélhető a mostani időjárás mellett és ha csak különösen kedvezőtlen változás nem áll be az időjárásban, a saazi kerületben bő termésknek nézhetünk eléje.

Számszerű becslésnek most még, amikor a virágzás kezdetén vagyunk, nincs helye, de anynyi konstatálható, hogy a telepek háromnegyed része nagyon szép és csak egy negyede részben gyenge, részben rossz, de ezek is még javulhatnak. A többi osztrák komlóterületeiről is mindannyian kedvező jelentéseket küldenek, valamint a magyarországi területekről is. 1909-es komlóban a forgalom rendkívül gyenge, hanyatló árak mellett és pedig saazi áruért 180—190 K-ig, más áruért 120—140 K-ig vannak kötések.

A koppasztósömör gyógyítása. A koppasztósömör a szarvasmarhák egyik gyakori és nagyon kellemetlen betegsége, ami nemcsak elcsufítja, de teljesen le is ronthatja az állatot. Biztos hatású gyógyszerét e bajnak nem ismerjük és gyakori eset, hogy egyszer primitív kezelésre is elmúlik a baj, máskor meg a legszakszerűbb kezelésnek is a legvalogatottabb gyógyszereknek is ellentáll. Ez az utóbbi eset természetesen legsűrűbb és ilyenkor a gazdával együtt a legtapasztaltabb állatorvos is elveszti türelmét a hosszú és eredménytelen kura miatt. Érdekes és a kipróbálásra mindenképpen érdemes és ajánlható az az eljárás, amelyről egy német állatorvos emlékezett meg a »Berliner Tierärztl. Wochenschrift« hasábjain, érdemes erre annál is inkább, mert egy igen egyszerű háziszerről van szó, ami tehát minden tenyésztőnek könnyen hozzáférhető. »Valahányszor a rendszeren használni szokott gyógyszereket alkalmaztam, a koppasztósömör (Herpes tonsurans) ellen, — írja az állatorvos, — semmiféle különösebb eredményt nem értem el és a betegség igen sokáig húzódott. Végre kísérletet tettem nyerssalétromsavval és azóta a koppasztósömört csak nagyon jelentéktelen bajnak tartom. Egy rész (1 deka) salétromsav 5 rész (5 deka) barmiféle zsiradékkal jól összekeverve és dörzsölve oly kenőcsöt ad, mellyel naponként egyszer bekenve a sömörös testrészt: a betegség már rendszerint háromszori bekenés után elmúlik. A kenőcs nem marja föl a bőrt, dacára annak, hogy »fűstölög« rajta; et-től tehát nem kell megijedni, mert aggodalomra egyáltalán nincs ok.

Szerkesztői üzenetek.

Mészáros. Holnap vagy holnapután rendelkezésére áll. De kérjük vigyázni, hogy hiba ne essék rajta, mert másnak is kölcsön kell adnunk.

R. M., Katymár. Mielőbb sorra kerül. A jelzett számokat sziveskedjék a megjelenés után nyomban újból kérni.

Del Toró. Az értékes küldeményt köszönjük. Valamennyi rövidesen sorra kerül.

Dr. D. A., Bácsalmás. Az okát levélben fogjuk tudatni.

H. P., Cirkvenica. Az utirány változtatása kellemetlen meglepetésként hatott reánk. A császárfürdő környékén összegyűlt értékes (!) régiségeket továbbítani fogjuk Cirkvenicára.

I. I., Szenttamás. Az intézkedés annál a lapnál is megtörtént. Időközben bizonyára megjött már.

E. M., Mozsor. Kívánsága szerint intézkedtünk.

»A hatalom polcán.« Nem vehetjük hasznát.

»Adalék a választásokhoz.« Idejét multa. Különben sem megbízható.

B. E., Adony-Szabolcs, L. J., Budapest (Sándor-utca 9), **P. Gy., Budapest** (főposta restnnte), **S. K. Zenta.** Latinovits László címe a következő: L. L. químico, *Rosario de Sta Fé, Refeneria Argentina.* Az egyéb kérdésekre lapunk vezére nevében szerdán válaszoltunk.

G. B., Ada. Átadtuk lapunk vezérének, aki rövidesen válaszolni fog.

F. S., Bácsborsód. Lapunk vezére holnap pénteken ottani birtokán lesz, s akkor személyesen fogja az okokat megmondani.

Sz. T., Bajmok. Nem lehet.

Többeknek. Lapunk vezére holnap birtokára utazik s csak a jövő hét közepén jön vissza. Akkor intézkedni fog.

Sch. N-n. Ily körülmények közt nem tanácsolható.

Gy. B., Baja. Köszönjük. Alkalmadtán viszonzni fogjuk.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A köztem és *Vujevich* Lajos apatini főszolgabíró között Apatinban 1910. július 15-én felmerült ügyben alább megnevezett megbizottaimtól a következő értesítést vettem:

Tekintetes

Lehrer Alfréd
gyógyszerész urnak

Apatin.

Kedves barátunk!

Megbizásodból a közted és *Vujevich* Lajos főszolgabíró között felmerült ügyben a tegnapi nap folyamán elégtételt kértünk.

Vujevich Lajos még a tegnapi nap folyamán hozzánk intézett soraiban a lovagias elégtételadást megtagadta, kijelentve, hogy: »*Erről lovagias uton nem diskurálok.*«

Ezt azzal közöljük veled, hogy részünkről a megbizatást, részéről pedig, magát az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek jelentjük ki.

Apatin, 1910. július 16-án.

Őszinte barátaid:

Czinkler Kálmán,
Rujer Ferenc.

Ezek után *Vujevich* Lajost, az apatini járás, még ezidő szerinti főszolgabíróját, elégtételadásra nem képesnek jelentem ki.

Apatin, 1910. július 17-én.

Lehrer Alfréd.

1272. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy folyó évi augusztus hó 19-én d. u. 4 órakor **Bogyán** községében 1911. évi január hó 1-től kezdődő 3 (három) évi időtartamra nyilvános árverésen **haszonberbe adatik** a község tulajdonát képező 5 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló

nagyvendéglő-épület

és az ahhoz tartozó korlátlan **italmérési jog.**

Kikiáltási ár 400 korona, melynek 10%-a bánatpénz fejében az árverés előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a közpénztáros kezéhez lefizetendő.

A haszonbérleti és árverési feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában betekintheők.

Bogyán, 1910. július 18.

Az előljáróság.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

KULCSÁR ÉS TÁRSA

mázoló-, fényező- és diszítési műintézet

BUDAPEST, VIII., REVICZKY-TÉR 4. SZÁM.

Elvállalunk mindenféle **festészeti, mázolósi és kárpitozási** (tapeta) diszító munkálatokat, a legmodernebb kivitelben, **kastélyok, villák és lakások** számára. — **Kávéházak és éttermek** diszítése tekintetében szak-

Leány-internátus Zentán.

Az **ENDREINÉ-féle leányinternátusa** (nevelőintézete) Zentán nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv
= kötelező tantárgyak. =

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogás-
= talan ellátás. Korlátolt létszám. =

Internátusi évi díj 600 K.

Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

Boroshordók

új és használt állapotban **minden mennyiségben** és **nagyságban** olcsón **eladók.** 18-6

Schmidt János Bácsfeketehegy.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

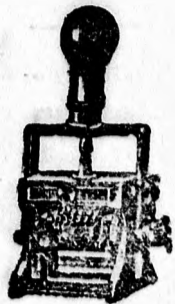
4 billiárdasztal

(2 modern mahagoni) karambol, alig használt, új állapotban, **olcsón eladó.** 18-6

Schmidt János Bácsfeketehegy.

Mintákkal és költségelőirányzattal ingyen szolgálunk.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsényo-
mókat, keletbélyegzőt, szá-
mozógépeket és minden e
szakba vágó munkát a legju-
tányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-
bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.
A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== Lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de min-
dig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

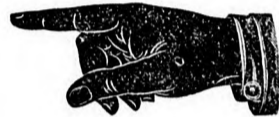
ALAPITTATOTT 1876

A magyar királyi államvasutak gépgyára vezérügynökségének képvisellete:
Guba és Fazekas, Szabadka.

Ajánlja Kühne-féle »Campbell« altalajtömörítőit, »Atom« porszívó gépeit, »Millenium«
fűkaszaló és aratógépeit, »Massey Harris« legkitünőbb szerkezetű amerikai
kévekötő aratógépeit.

Szénagyűjtő gépeket egészen acélból, **amerikai tárcsás boronákat, ben-
zinmotorokat és** Geyer-féle **nyersolaj-motorokat**, kedvező felételek mellett.

Állandó géпкиállítás!

Állandó géпкиállítás!

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, kösz-
vényt, ischiászt, görvélyt és
mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és
legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔